

Три приказа књиге **Добрице Ерића:** **мој друг Миливојчићев Луг**

(Веселин Маслеша: Сарајево, библиотека
„Ластавица“ 1982.)

Милован Данојлић

Добрица Ерић (1936) трага у овом делу за најупечатљивијим лирским тренуцима што их је давно, у детињству, откривајући природу, доживео и заувек запамтио. Ти тренуци трају у песнику као веома интензивне успомене, као бљесци које је довољно описати да би у нама изазвали емотивни потрес и узбуђење. То су они импулси на којима је Пруст надградио своју монументалну романијерску грађевину; осећамо их погде-где, у Ћопићевим причама из детињства; уочавали смо их, раније, у Ерићевој књижици »Славуј и сунце«; они су оно најдрагоценије што рукопис Мој друг, Миливојчићев Луг, доноси.

Песниково искуство са протицањем годишњих доба, са животом ствари и људи у природи, изузетно је снажно и лирски обојено. Скоро у сваком од тих стотину и педесетак присећања, у сваком од тих крокија, светлуца скупочена кап првобитног доживљаја: једно осетљиво дете гледа свет и упија га свим чулима. Збивања, и кад су најстварнија, значајна су само као храна уобразиље; сан и јава узајамно се прожимају. Живот је чудесан сан; сан, пак, живи.

Као и у сваком тематски јасно уоквиреном и усмереном делу, и код Ерића се нађе натегнутих повезивања, натрунки, неодговарајуће лексике, сумњивих лирских аналогија, итд. На то су ситнице. Оно што је битно —

— изворан и чист доживљај — свуда претеже. Добрица Ерић — као далеки, љупки сабрат Хезиодов, начинио је једну доиста привлачну и живописну »читанку годишњих доба« у којој, осим јарких боја Груже и Шумадије, слушамо мудру похвалу људском роду и животу на селу.

Ово је једна од бољих Ерићевих књига: проживљена је, богата, ваљано организована и добро написана. Зато је најтоплије препоручујем за читање.

Миша Брујић

Добрица Ерић је овој књизи дао поднаслов КЊИГА ПРИРОДЕ желећи и сам да је ближе одреди, да јој одреди судбину, начин читања, и, да јој можда прибави извесно значење уџбеника. Сваки писац за децу потајно жели да напише књигу која би својом свеобухватношћу, или пак подробном обрадом одређене области живота, била прихваћена као буквар, која би се наметнула као неопходност, али мало коме то полази за руком. Добрица Ерић је написао књигу која ће једног дана сигурно постати уџбеник познавања природе, књига коју ниједан учитељ ни родитељ који желе да деца продру у тајне света у коме живе, неће моћи да пренебрегне.

Своју књигу природе Добрица Ерић је сложио у четири циклуса који се поклапају са годишњим добима, а сваки циклус има три поглавља која се поклапају са одговарајућим месецима. Дакле, у схематском смислу имамо пред собом својеврстан календар природе. Међутим, била би велика заблуда мислити да се Добрица Ерић задовољио ређањем појава у разним годишњим добима. Појаве у природи су само мали повод за Ерића да открива догађаје. Цвет није само цвет у песми или запису овог песника, цвет је разлог за низ догађаја који се збивају око њега а које песников дар види. То је велики песников корак у дубину природе. Природа није зелени или шарени миље у којем се човек креће, природа је један непрестани ковитлац, једна непрекинута промена. Можда ће вам се учинити да ту нема никаквог открића. Тачно је, нема, али има храброг и даровитог пристанка да је то тако. Мање обдарени песници, да би могли да певају и пишу о природи једноставно »зауставе« њено кретање и пишу о појединостима без жеље и снаге да продру у кретање, у промене, јер ту се њихов танки дар истопи. У посматрању природе Добрица Ерић је у односу на друге наше песнике отишао још за један корак дубље: он природу и човека види као једно и исто кретање, као једну и исту повезаност. Опет ћете рећи да ту нема открића. Нема. Али, Добрица Ерић не занива своје писање о човеку и природи на принципу корисног и штетног, дакле, веза није економистичка, моралистичка, утилитарна, дакле, није само човеку дата, није он тај који одређује степен везаности, количину зависности, веза је обострана, зависност је у истој мери одређена за обе стране. Ако човек мења природу и она мења њега. Наравно Добрица Ерић, као и сваки велики песник, пре свега верује у лепоту. Верује у лепоту природе и лепоту човека. Верује у зависност ове две лепоте и на обострано деловање. По Добрици Ерићу човек који открије лепоту природе неминовно постаје и сам леп. И обрнуто.

Трећа и најважнија одлика песничког дара Добрице Ерића јесте то да он о природи много зна. Мање обдарени песници верују у своју малу обдареност да је довољно покриће за све. Добрица Ерић не верује за свој велики дар је покриће за било шта. Он непрестано посматра, он непрестано учи, скита по свом завичају, посматра и учи, и сваки његов поглед, сваки његов додир, отвара врата ка чудесном кретању у природи у којој је човек сам о један мали, бољи или гори део.

ПОСРЕБА
ПЕРКОВА

Перо Шимуновић

Овај рукопис Д. Ерића, Књига природе, како га сам назива, до сада је вјеројатно најобимнији рукопис који је овај вриједни pjesник понудио издавачу. Износи око 160 стр. и композиран је од четири дијела од којих сваки за себе може да представља засебну књигу. Наслови »књига« су Кад се втрови укрсте (зима), Када уцвета дрен (прољеће), Кад собе постану тесне (љето), Кад грожђе почне да зри (јесен).

Књига »Мој друг Миливојичев луг« је заправо синтеза свега онога што је Добрица Ерић до сада урадио. Ова »књига природе«, слиједећи циклус збивања у природи и сликајући најљепше стране живота на селу, представља изванредно чврсту, кохезивну поетску целину, која већ и начином композирања тјера на читање у једном даху овога големог поетског материјала. Нема много pjesника за дјецу којима би успјело, као Ерићу овдје, да обликује своју pjesму истодобно и из перспективе одраслог човека који умије да осјећа, доживљава свијет као дијете, одраслог који се у ствари, са носталгијом, сјећа свога дјетињства, који и сада свијет проматра кроз призму дјетињства, а, и из перспективе дјетета које остварује израван, непосредан, спонтан однос према свијету.

Занемаривши углавном конвенционалне норме стиховања Добрица Ерић гради поетски свијет у коме све јесте поезија изу-

зетног интензитета. Све појаве у природи, све ствари и догађаји везани за живот и рад на селу и у природи, све игре и доживљаји бивају поетском интервенцијом претворени у танано саздани, а опет бујан и раскошан поетски свијет чији оквири неће ни релативно блазираном, савременим средствима комуницирања размаженом малом градском читаоцу, представљати гра-

ницу. Много боја, много звукова, много мириса, игара, радости, туге, суптилно регистраних промјена у природи у којој подједнако ненамстљиво расту дјеца и умиру старци, све то чини овај надахнути лирски мост којим Ерић приближава малог читаоца, и не само њега, једном изванредно чувствено изнијансираном, маштовитом и пребогатом свијету дјетињства.

**ПОВЕЉА
ОК ТОВА**

Важнейшии епиф

Важнейшии епиф... (faded text)

Важнейшии епиф... (faded text)

(faded text)